

Barn- och utbildningsnämnden

Granskning av samverkan avseende barn som far illa eller riskerar att fara illa

Revisorsgrupp 2 har den 16 december 2020 behandlat bifogad revisionsrapport, *Granskning av samverkan avseende barn som far illa eller riskerar att fara illa (2020:4)*.

Berörda nämnder är barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden. Syftet med granskningen har varit att bedöma om det finns en fungerande samverkan mellan förskolan, grundskolan och socialtjänsten utifrån tillämplig lagstiftning och stadens riktlinjer. I granskningen har därtill undersökts om barn- och utbildningsnämnden säkerställer att barn som far illa eller som riskerar att fara illa uppmärksammas.

Vår samlade bedömning är att samverkan till viss del är ändamålsenlig men det har framkommit ett antal förbättringsområden. Dessa finns närmare beskrivna i rapporten.

Stadsrevisionen konstaterar också i rapporten att barn som far illa eller som riskerar att fara illa uppmärksammas. Personal inom förskola och skola efterfrågar dock ytterligare stöd och kunskap i ämnet.

Vi önskar ert yttrande på rapporten senast den 15 mars 2021. Svaret skickas till stadsrevisionen@helsingborg.se.

På revisorernas vägnar

Christer Rasmusson
Ordförande revisorsgrupp 2

Staffan Moberg
Revisionsdirektör

Rapporten sänds för kännedom även till:

Kommunfullmäktiges presidium
Kommunalråden
Stadsdirektören
Utbildningsdirektören
Biträdande stadsdirektör
Ekonomidirektören
HR-direktören
Kommunikationsdirektören
Presschefen

Socialnämnden

Granskning av samverkan avseende barn som far illa eller riskerar att fara illa

Revisorsgrupp 2 har den 16 december 2020 behandlat bifogad revisionsrapport, *Granskning av samverkan avseende barn som far illa eller riskerar att fara illa (2020:4)*.

Berörda nämnder är socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden. Syftet med granskningen har varit att bedöma om det finns en fungerande samverkan mellan förskolan, grundskolan och socialtjänsten utifrån tillämplig lagstiftning och stadens riktlinjer.

Vår samlade bedömning är att samverkan till viss del är ändamålsenlig men det har framkommit ett antal förbättringsområden. Dessa finns närmare beskrivna i rapporten.

Vi önskar ert yttrande på rapporten senast den 15 mars 2021. Svaret skickas till stadsrevisionen@helsingborg.se.

På revisorernas vägnar

Christer Rasmusson
Ordförande revisorsgrupp 2

Staffan Moberg
Revisionsdirektör

Rapporten sänds för kännedom även till:

Kommunfullmäktiges presidium
Kommunalråden
Stadsdirektören
Socialdirektören
Biträdande stadsdirektör
Ekonomidirektören
HR-direktören
Kommunikationsdirektören
Presschefen

Granskning av samverkan avseende barn som far illa eller riskerar att fara illa

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	3
2. Inledning.....	4
3. Skyldighet att samverka och anmäla	5
4. Riktlinjer nationellt och i staden.....	6
5. Granskningens resultat	7
6. Slutsatser	14

1. Sammanfattning

De förtroendevalda revisorerna i revisorsgrupp 2 har i sin revisionsplan för 2020 beslutat att genomföra en granskning av samverkan avseende barn som far illa eller som riskerar att fara illa.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om det finns en fungerande samverkan mellan förskolan, grundskolan och socialtjänsten utifrån tillämplig lagstiftning och stadens riktlinjer.

Särskilda revisionsfrågor att besvara i granskningen:

- Har barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden en ändamålsenlig samverkan för barn som far illa eller riskerar att fara illa?
- Säkerställer barn- och utbildningsnämnden att barn som far illa eller som riskerar att fara illa uppmärksammas?

Stadsrevisionen konstaterar att det finns en grund för samverkan mellan barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden. Samverkan är till viss del ändamålsenlig men det har framkommit ett antal förbättringsområden. Framförallt behövs mer information och kunskap om varandras uppdrag. Det behövs en ökad dialog mellan verksamheterna. Vi har noterat att möjligheten finns att kontakta socialtjänstens mottagning för att få råd och stöd inför en anmälan. Vidare noterar vi att det behövs mer information om hur man skriver en tydlig anmälan och i vilket skede anmälan ska göras.

Det finns oklarheter i vad som kan delges vid återkoppling. För att socialtjänsten ska ha möjligheten att lämna information i ett pågående ärende krävs samtycke från vårdnadshavare. Detta kan behöva tydliggöras inom ramen för samverkan.

För att säkerställa en bättre samverkan krävs enhetlig hantering av orosanmälningar inom respektive förvaltning.

Stadsrevisionen konstaterar att barn som far illa eller som riskerar att fara illa uppmärksammas. Inom barn- och utbildningsnämnden finns det kunskap om anmälnings-skyldigheten. Det framkommer dock att det efterfrågas ytterligare stöd och kunskap i ämnet. Vi noterar att anmälan inte alltid görs av den person som enligt lagen ska göra det.

För att förutsättningen för samverkan ska fungera på bästa sätt är det en fördel om båda nämnderna gemensamt kommer överens om uppdrag till förvaltningarna.

2. Inledning

De förtroendevalda revisorerna i revisorsgrupp 2 har i sin revisionsplan för 2020 beslutat att genomföra en granskning av samverkan avseende barn som far illa eller som riskerar att fara illa.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen har varit att bedöma om det finns en fungerande samverkan mellan förskolan, grundskolan och socialtjänsten utifrån tillämplig lagstiftning och stadens riktlinjer.

Särskilda revisionsfrågor att besvara i granskningen:

- Har barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden en ändamålsenlig samverkan för barn som far illa eller riskerar att fara illa?
- Säkerställer barn- och utbildningsnämnden att barn som far illa eller som riskerar att fara illa uppmärksammas?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna hämtas från lagar och förarbeten, föreskrifter eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut.

Revisionskriterierna för denna granskning är:

Kommunallag (2017:725), KL

Förvaltningslag (2017:900), FL

Socialtjänstlag (2001:453), SoL

Skollagen (2010:800), SL

Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL

Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

Strategi för samverkan – kring barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa (Myndigheten för skolutveckling, Rikspolisstyrelsen, Socialstyrelsen)

Samverka för barns bästa – en vägledning om barns behov av insatser från flera aktörer (Socialstyrelsen)

Överenskommelse om samverkan mellan skol- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen i Helsingborgs stad

Ansvariga nämnder

Granskningen avser barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden.

Metoder

Granskningen har innefattat bland annat dokumentanalys som har bestått av granskning av styrdokument, riktlinjer och rutiner. Granskningen bygger på underlag från kvalitativa intervjuer och enkäter med berörda tjänstepersoner på förvaltningarna. Granskningen har varit föremål för faktakontroll.

Skol- och fritidsförvaltningen

Intervju har genomförts med tre personer från förvaltningen utöver personal från grundskolan och förskolan.

Grundskola

Intervjuer på skolor har bokats med totalt sex personer varav fem kunde genomföras.

Svarsfrekvensen på utskickad enkät har varit 56 procent.

Förskola

Intervjuer på förskolor har bokats med totalt sex personer varav fyra kunde genomföras.

Svarsfrekvensen på utskickad enkät har varit 75 procent.

Socialförvaltningen

Intervjuer har genomförts med tre personer.

Svarsfrekvensen på utskickad enkät har varit 90 procent.

Projektorganisation

Projektledare har varit Karin Landgren och projektdeltagare Johanna Fagerström, båda vid revisionskontoret i Helsingborgs stad. Granskningen utförs på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i revisorsgrupp 2.

3. Skyldighet att samverka och anmäla

Samverkan

Samverkan mellan socialförvaltningen och skolan avseende barn som far illa eller riskerar att fara illa är lagreglerad och tvingande. I frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa, ska socialtjänsten samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs. Det framgår också att nämnden aktivt ska verka för att samverkan kommer till stånd enligt 5 kap 1a § SoL. Huvudmannen för verksamhet som avses i skollagen och den som är anställd i sådan verksamhet har skyldighet att på socialnämndens initiativ samverka i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa, enligt 29 kap 13 § SL.

Anmälningsskyldighet

Myndighet vars verksamhet berör barn och unga är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de in sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa enligt 14 kap 1 § 1 p. SoL.

Anmälningsskyldigheten innebär att personalen ska anmäla till socialtjänsten redan vid misstanke om att barn far illa eller om de får kännedom om att ett barn far illa.

Genom att anmäla sin oro för ett barn uppmärksammar den anmälningsskyldige socialtjänsten. Därefter tar socialtjänsten vid för att utreda barnets situation. Socialtjänsten får sedan informera den som gjort anmälan om att utredning har inletts, inte har inletts eller redan pågår enligt 14 kap 1 b § SoL.

Uppgiftsskyldighet

Med anmälningsskyldigheten följer också en uppgiftsskyldighet. Det framgår av att yrkesverksamma i verksamhet som berör barn och unga har en skyldighet att ge socialtjänsten uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av ett barns behov av stöd och skydd, enligt 14 kap 1 § 3 st SoL.

4. Riktlinjer nationellt och i staden

Nationell strategi för samverkan

År 2007 tog Socialstyrelsen, Rikspolisstyrelsen och Myndigheten för skolutveckling (numera Skolverket) tillsammans fram en reviderad version av en nationell strategi för samverkan som ursprungligen togs fram 2004. Strategin avser samverkan kring barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa. Till den nya versionen finns också en fördjupnings- och diskussionsdel som är tänkt att vara ett stöd i arbetet för en långsiktig och stabil samverkan på lokal och regional nivå. I strategin framgår att den ska vara ett stöd för ”långsiktig, stabil och framgångsrik samverkan till nytta för barn och ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa”. I strategin tas upp att en god och stabil samverkan förutsätter **styrning, struktur** och **samsyn**.

Socialstyrelsens vägledning

Socialstyrelsen tog 2013 fram en vägledning, Samverka för barns bästa, som handlar om barn och unga som kan behöva insatser från flera olika verksamheter samtidigt. Vägledningen ska ge stöd till huvudmän och verksamhetsansvariga inom hälso- och sjukvård och socialtjänst i deras arbete med att i samverkan ge insatser till barn och unga, men Socialstyrelsens förhoppning är att vägledningen också kan vara till nytta för verksamhetsansvariga inom skolans olika skolformer och elevhälsan. Tanken är att vägledningen ska bidra till att huvudmän och verksamhetsansvariga skapar ändamålsenliga samverkansstrukturer som kan integreras i ordinarie verksamheter.

Helsingborgs stads överenskommelse

Helsingborgs stad har en överenskommelse om samverkan – ”Vi gör det tillsammans – för att barn och unga i Helsingborg ska lyckas” som gäller mellan skol- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen. Dokumentet togs fram efter att kommunfullmäktige i samband med beslut om budget inför 2014 gav barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden i uppdrag att ta fram en plan för ökad samverkan mellan dessa båda nämnder och förvaltningar.

5. Granskningens resultat

Överenskommelse om samverkan

En överenskommelse om samverkan mellan skol- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen har funnits i Helsingborgs stad sedan 2014. Syftet med överenskommelsen är att förvaltningarna tillsammans ”ska skapa bästa möjliga förutsättningar för våra barn och unga att lyckas i livet.” I överenskommelsen betonas att skola och socialtjänst kan ha en avgörande betydelse för hur barn och ungas livssituation utvecklas – särskilt för de barn som far illa eller riskerar att fara illa. Arbetet med att ta fram den här överenskommelsen uppmärksammades på barn- och utbildningsnämndens sammanträde den 21 november 2013 samt på socialnämndens sammanträde 30 januari 2014. Överenskommelsen uppdaterades i december 2019.

Samordnarnas arbete

Skol- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen ansvarar tillsammans för att samverkansformer och rutiner för samarbetet utarbetas gemensamt mellan förvaltningarna. Sedan 2016 finns det två medarbetare med en halvtidstjänst vardera inom skol- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen som arbetar för att gemensamt sprida kunskap om respektive förvaltnings uppdrag. Målet med dessa två samordnare är att öka samsynen kring barn och unga som har behov av samordnat stöd samt att skapa förutsättningar för samverkan mellan förvaltningarna. Samordnarna arbetar bland annat med att föreläsa om socialtjänstens arbete, om anmälningsplikten och om uppgiftsskyldigheten. De har även i uppgift att informera förskolor och skolor i Helsingborg att det finns en e-tjänst för anmälan. Samordnarna ger också utbildning till anställda på socialförvaltningen avseende den juridik som skolpersonal har att förhålla sig till.

Samordnarna träffas tillsammans med sina respektive chefer en gång i månaden för avstämning av det arbete som pågår. Här diskuteras också vilken information som ska lyftas till styrgruppen.

Styrgrupp

Styrgruppen för det gemensamma arbetet mellan skol- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen består av från skol- och fritidsförvaltningen: utbildningsdirektör, chef för elevhälsan, biträdande chef för elevhälsan och från socialförvaltningen: socialdirektör, chef för avdelningen barn, unga och familj samt chef för avdelningen gemensamma resurser. I styrgruppen finns också en sekreterare från respektive förvaltning. Vid behov bjuds representanter från respektive verksamheter in till styrgruppen. Styrgruppen träffas ett par gånger per termin och har arbetat tillsammans sedan 2014 när uppdraget kom. Styrgruppen har det övergripande ansvaret för samverkan och är ett forum för att lyfta upp frågor till den högsta ledningen. I granskningen har det framkommit att för att samverkansarbetet ska fungera på bästa sätt och för att båda förvaltningarna ska ha möjlighet att prioritera frågan är det viktigt att nämnderna ger gemensamma uppdrag. Kommer ett uppdrag ensidigt från en av nämnderna blir samverkan svår att genomföra. Styrning, struktur och samsyn måste hänga ihop.

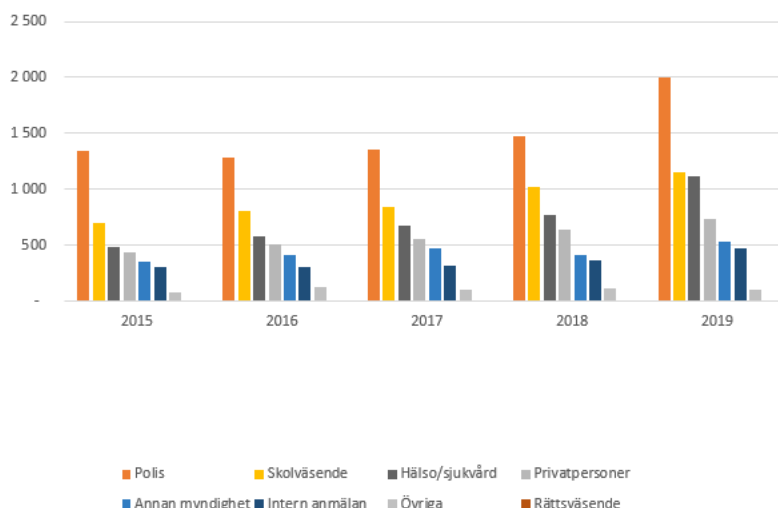
Nämndernas involvering

Nytt under 2020 är att presidierna håller gemensamma möten. Återrapportering från detta möte sker muntligen till respektive nämnd. Bakgrunden till att ha gemensamt presidiummöte har uppkommit på grund av att socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden har en del gemensamma uppdrag från kommunfullmäktige. Det är planerat att presidierna ska träffas en gång i halvåret för att föra en dialog utifrån gemensamma åtaganden.

Anmälningar om oro

Antal anmälningar om oro för barn i åldern 0-20 uppgick år 2019 till 6 104 st. Den största delen av anmälningarna under 2019 kom från polis, skolväsende och hälso- och sjukvård. Som synes i tabellen har anmälningarna ökat under de senaste fem åren, från 3 708 till 6 104 st. I statistiken kan det finnas mer än en anmälan per barn.

Antal anmälningar 2015-2019

Under 2019 gjordes 1 150 anmälningar om oro från skolväsendet. Här ingår anmälningar både från skola, förskola och skolhälsovården, men majoriteten, ca 1 000 av anmälningarna, kommer från skolan. Totalt leder drygt 60 procent av anmälningarna från skolväsendet till en utredning. Av totala antalet anmälningar leder 51 procent till en utredning.

lakttagelser avseende anmälningsskyldigheten

Rutiner och riktlinjer

På skol- och fritidsförvaltningens intranät finns en särskild sida som tar upp anmälan till socialtjänst (orosanmälan). Här finns kort information om vad en orosanmälan är och vem som är skyldig att göra en anmälan, en kort informationsfilm samt information om hur man gör anmälan via e-tjänst. Här framgår också att om situationen är akut ska man först ringa socialförvaltningens mottagning innan anmälan skickas in. På intranätet finns också länkat till två dokument "Rutin vid anmälan till socialtjänsten" och "Information till dig som anmäler". I dessa finns ytterligare information om vad man bör tänka på vid en

anmälan. Där finns också råd om vilken information som bör ingå i en anmälan samt information att det är den som känner till omständigheterna som har ett personligt ansvar för att göra en anmälan. En anmälan ska alltid vara skriftlig och om anmälan inte kan göras via e-tjänsten finns alternativet att göra anmälan på en blankett. Länk till en digital blankett finns både på skol- och fritidsförvaltningens intranät samt i dokumentet "Rutin vid anmälan till socialtjänsten".

Förskola

För att personalen ska vara uppdaterade avseende vad som gäller för anmälan om oro uppger rektorerna på förskolorna att de följer upp anmälningsskyldigheten varje år och att de lyfter frågan exempelvis på APT (arbetsplatsträff) samt att de går igenom frågan vid nyanställning. Därtill samtalar de med personalen på förskolorna om anmälningsskyldigheten så fort det finns oro för något barn. På flera förskolor har de återkommande möten med personalen där de samtalar om barnen på avdelningarna för att utreda om det finns oro för något barn. Det har också framkommit i vår granskning att det på en del förskolor finns extra stöd att tillgå exempelvis via specialpedagog och/eller förskolepsykolog. Samarbete finns också med BVC och familjecentraler i närheten av förskolorna.

Ingen av förskolorna har tagit fram några egna skriftliga rutiner för hur en anmälan om oro ska hanteras utan de använder sig av stadens framtagna rutiner. En av förskolorna uppger att de har ett digitalt arbetsrum där det bland annat finns länkar till hur man anmäler och där stadens riktlinjer finns samlade, för att underlätta för personalen.

Trots att diskussioner om anmälningsskyldigheten lyfts återkommande på förskolorna uppger ett antal personer att de inte har tillräcklig kunskap om anmälningsskyldigheten. Det framgår att mer kunskap och diskussion behövs gällande omsorgssvikt och var gränsen går för när en anmälan ska göras. En svårighet för personal inom förskolan är att de i sitt arbete behöver ha en nära relation till familjen för att omsorgen om barnet ska bli det bästa. Detta kan leda till att anmälan inte sker i ett tidigt skede. När förskolepersonal kontaktar mottagningen på socialförvaltningen för att få råd och vägledning inför en anmälan har de upplevt ett bra stöd.

Rutinen för vem som gör anmälan till socialtjänsten på förskolorna är växlande. På hälften av förskolorna är det personalen som gör anmälan till socialtjänsten, ibland tillsammans med rektor eller med en annan kollega. På övriga förskolor är det rektor som anmäler. Det finns en medvetenhet om att det egentligen ska vara personalen, som känner oron, som ska göra anmälan. Anledningen enligt rektorerna är att personalen tidigare har blivit hotad av föräldrar samt att det blir mer tyngd om det är rektor som skriver under anmälan. En förskola uppger att anledningen är att rektor inte anser att personalen ska behöva använda sitt privata mobila BankID som krävs vid anmälan i e-tjänsten.

Samtliga förskolor i granskningen uppger att de har gjort anmälan om oro under de senaste åren.

Grundskola

För att säkerställa att personalen håller sig uppdaterad och har kunskap om anmälningsskyldigheten uppger rektorerna i vår granskning att de har frågan uppe i elevhälsoteamet, på arbetslagsmöten, klasskonferenser samt APT (arbetsplatsträff). På några av skolorna har personalen haft möjlighet att delta i utbildningstillfällen som samordnarna har genomfört. Nyanställda får antingen information via en individuell genomgång alternativt tillsammans med övrig personal om nyanställningen sker vid terminsstart. Rektorerna vi samtalat med uttrycker att de känner sig trygga med att personalen har kunskap om anmälningsskyldigheten och att personalen agerar redan vid misstanke.

Skolorna uppger att de använder sig av de rutiner för anmälan som finns på stadens intranät. På någon skola har en egen lathund för anmälan skapats som tydliggör arbetet med anmälan.

Den personal vi varit i kontakt med i granskningen upplever att de har tillräcklig kunskap om anmälningsskyldigheten. Vid oro uppger personalen att de lyfter oron med elevhälsoteamet på skolan eller med en kollega eller ledningen innan en orosanmälan görs. I regel är det den person som känner oron som gör anmälan, men på någon skola görs anmälan tillsammans med personal från elevhälsoteamet eller social- alternativt specialpedagog. På en skola uppger man att det är rektor som gör anmälan om det finns en hotbild.

Det har framkommit att personal inom grundskolan behöver mer kunskap om hur de ska uttrycka sig i anmälan. Vi har i granskningen också noterat att det kan finnas risk för att personal inte gör orosanmälan på grund av att anmälningarna inte leder till utredning. Det har också framkommit att de som kontaktar mottagningen på socialförvaltningen för att få råd och vägledning inför en anmälan upplever ett bra stöd.

Samtliga skolor i granskningen uppger att de har gjort anmälningar om oro under de senaste åren.

Socialtjänsten

På socialförvaltningen är det enheten Mottagning som tar emot anmälningarna. Det är skiftande svar på frågan om socialsekreterarna anser att de får tillräcklig information från förskolan/skolan i den anmälan om oro som kommer in till socialförvaltningen. Generellt anser socialsekreterarna att anmälaren får med relevant information. Om e-tjänsten används vid anmälan är informationen oftast bättre. För de förskolor/skolor där det finns en vana att göra orosanmälan finns det också en bättre kunskap i hur anmälaren ska formulera sin oro. I svaren från mottagningen framgår också att många är duktiga på att kontakta mottagningen via telefon innan de gör sin orosanmälan. Detta för att få rådgivning i hur de ska gå vidare med sin oro.

I svaren från mottagningen framgår det att informationen i anmälningarna skulle kunna bli bättre om personalen som anmäler ställer fler följdfrågor till vårdnadshavare innan de anmäler.

Vi noterar också i svaren att vissa anmälningar bör komma in snabbare, att personalen inte ska avvakta för länge. Det gäller exempelvis om barn uttryckt att de blir utsatta för våld i hemmet. I svaren poängteras också vikten av att den som känner oron också är den

som anmäler och att det kan innebära att en anmälan om oro kommer försent om man lämnar över till någon annan att anmäla.

Om det finns ett pågående ärende kopplat till ett barn går anmälan om oro direkt vidare till enheten för Utredning/Uppföljning. Några socialsekreterare anser att informationen generellt är bra, medan några uppger att informationen i anmälan varierar i hög grad och att anmälan ibland behöver kompletteras. Generellt anser socialsekreterarna att ju mer utförlig och detaljrik anmälan är, desto bättre, men att det är viktigt att skriva det som är relevant för socialtjänsten att veta för att de ska förstå oron bättre.

lakttagelser avseende återkoppling

Socialtjänsten kan återkoppla till den som är anmälningsskyldig om de har inlett en utredning eller inte samt om det finns en pågående utredning. Någon mer återkoppling kan inte göras utan att det finns ett samtycke från vårdnadshavare.

Förskola

Förskolorna uppger att de inte alltid får återkoppling efter sin anmälan. I de flesta fall får de återkoppling att anmälan är mottagen. Vi noterar i vår granskning att flera förskolor uppger att de inte får återkoppling om utredning har inletts eller inte. Återkoppling ska ske automatiskt om de gjort anmälan via e-tjänsten. I vår granskning lyfts att återkopplingen inte alltid kommer tillräckligt snabbt och att vårdnadshavare fått återkoppling innan förskolan. Det anses vara av vikt för förskolan att veta om utredning har inletts för att kunna sätta in resurser för att ta hand om situationer som kan uppstå.

Vi noterar i vår granskning att det finns en frustration från personalen att de inte får veta vad som händer i ärendet.

Grundskola

Återkoppling ska ske automatiskt om anmälan har gjorts via e-tjänsten och då får anmälaren veta att anmälan är mottagen och om socialtjänsten går vidare till utredning eller ej. Svaren varierar dock avseende om skolorna får återkoppling efter att de har gjort en anmälan och det har framkommit att återkoppling inte alltid ges eller att återkopplingen inte anses vara tillräcklig. Ibland innebär återkopplingen att information ges att ärendet läggs ned vilket skapar frustration inom skolverksamheten och blir till en uppgivenhet hos skolpersonalen när det inte sker förändringar för barnet.

En sak som framkommit är att skolpersonalen upplever att återkopplingen är bättre vid telefonsamtal. Ett annat område som skolpersonalen anser kan förbättras är att de själva kan kontakta socialtjänsten samt be om samtycke av vårdnadshavare för att få en bättre samverkan.

Socialtjänsten

Socialtjänsten uppger att återkoppling sker genom e-tjänsten alternativt via telefonsamtal eller e-post om anmälan kommit in på annat sätt. Den återkoppling som ges innebär att anmälaren får veta att anmälan inkommit och att beslut har fattats avseende att inleda utredning alternativt att inte inleda utredning eller om det finns en pågående utredning. Vid samtycke från vårdnadshavare kan socialsekreterare ge en bredare återkoppling.

I återkopplingen uppges att socialsekreteraren ibland också ger information om vem anmälan hanteras av, tid för anmälningsmöte, om det finns mer eller ny information från förskolan/skolan samt om vårdnadshavare har informeras om att anmälan inkommit.

Om socialsekreteraren behöver inhämta kompletterande uppgifter från förskolan/skolan sker detta oftast via telefon. Samtliga socialsekreterare svarar att de oftast får de uppgifter de behöver. Några socialsekreterare på enheten Utredning/Uppföljning uppges att de ger återkoppling i slutet av utredningen så att förskolan/skolan vet om utredningen ledde till någon insats eller om ärendet avslutades utan insats.

lakttagelser avseende anmälningsmöten

Förskola

I svaren från förskolorna uppges de flesta att förskolan blir inbjuden att delta på anmälningsmöten hos socialtjänsten. I möjligaste mån deltar personalen på anmälningsmötena men det framkommer att det inte alltid finns möjlighet för personalen att åka ifrån verksamheten för att delta. Den som deltar är ansvarig pedagog i de flesta fall och ibland deltar även rektor. En förskola uppges att rektor alltid deltar tillsammans med en eller två pedagoger.

Grundskola

I svaren från skolorna framgår att representanter från skolan i de flesta fall blir inbjudna att delta på anmälningsmöten. Personal från skola deltar i stor utsträckning på anmälningsmötena. Flera rektorer uppges att det är viktigt att delta på mötena och ser till att frigöra personal med hjälp av vikarier. Framförallt är det den person som har uppmärksammat oron som deltar, ofta tillsammans med rektor eller biträdande rektor alternativt special-/socialpedagog eller någon från elevhälsoteamet. En synpunkt som framkommit är att samverkan med socialtjänsten fungerar bättre när skolan får delta på anmälningsmöten.

Socialtjänsten

Socialsekreterarna på mottagningen som håller i anmälningsmöte när det inte finns en pågående utredning uppges att de i de allra flesta fall bjuder in förskolan/skolan till anmälningsmöten tillsammans med familjen. På grund av covid-19 sker dock deltagandet från förskola/skola just nu ibland digitalt eller via telefon. Det är den som skrivit under anmälan som bjuds in till anmälningsmötet. Inbjudan sker oftast via e-post eller telefonsamtal. I de flesta fall deltar förskolan/skolan också på dessa möten. Oftast är den som deltar från förskolan/skolan tillräckligt insatt. När en representant från förskolan/skolan deltar som inte är den som från början känt oron, finns risk att socialtjänsten inte får svar på följdfrågor och mötena blir inte lika givande. Det påverkar också familjens upplevelse och förståelsen till varför orosanmälan gjordes.

Om representanter från förskolan/skolan inte deltar på anmälningsmöten uppges socialsekreterarna att det försvårar för dem att få tillräcklig information i ärendet.

Samverkan inom förskola

Hälften av förskolorna uppges att det finns möjlighet att samverka och utbyta erfarenheter avseende anmälningskyldigheten med andra förskolor, medan de andra förskolorna

uppger att det inte finns någon sådan möjlighet. Där det finns samverkan sker det med andra förskolor inom samma geografiska område.

På frågan om det finns ett behov av en samverkan med andra förskolor uppger någon personal att det finns ett större behov av samverkan med socialtjänsten för att finna samarbetsformer som gagnar barn, familj, förskola och socialtjänst. Det anses också vara mer intressant att få mer information inom ämnet än att samverka med andra förskolor.

Samverkan inom skola

På två av skolorna finns det möjlighet att samverka med andra skolor inom samma verksamhetsområde, dock hålls inte några specifika träffar om anmälningsskyldigheten. På övriga fyra skolor finns inte någon möjlighet att samverka i dessa frågor med andra skolor. Flera uppger i svaren att det hade varit bra med en samverkansträff i någon form samt även att de efterfrågar att kunna diskutera frågorna med socialtjänsten.

Generell samverkan

I stadsrevisionens granskning har det framkommit att samverkan i det stora hela fungerar väl. Särskilt väl fungerar samverkan i de fall verksamheterna tar kontakt och har en dialog med varandra. Det finns utvecklingsmöjligheter för att göra detta arbete ännu bättre. Nedan har vi samlat synpunkter som framkommit i granskningen över hur samverkan kan förbättras.

- En mer öppen dialog mellan socialtjänsten och förskola/skola.
- Ökad dialog och förståelse för varandras uppdrag.
- Båda verksamheterna borde ha samma fokus på barnens bästa.
- Nätverk för frågor om barn som far illa.
- Samtycket påverkar mycket hur samverkan fungerar.
- Mer förebyggande arbete.
- Avstämningar med skolor som gör många anmälningar eller där det görs anmälningar som socialtjänsten tycker är bristfälliga.
- Skolan ska inte utreda utan anmäla. Det är socialtjänsten som utreder.
- Mer kunskap för att identifiera omsorgsvikt avseende förskolebarn.
- Synliggöra yngre barns behov för att fånga upp oro för barn i tidigare ålder.
- Att förskolor och skolor i Helsingborgs stad ska ta emot information avseende barn som far illa eller riskerar att fara illa.
- Viktigt att den som anmäler oro kan få stöd både före, under och efter anmälan inom sin egen verksamhet.

6. Slutsatser

Nedan presenteras stadsrevisionens slutsatser utifrån granskningens revisionsfrågor.

Stadsrevisionen konstaterar att det finns en grund för samverkan mellan barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden. Samverkan är till viss del ändamålsenlig men det har framkommit ett antal förbättringsområden. Framförallt behövs mer information och kunskap om varandras uppdrag. Det behövs en ökad dialog mellan verksamheterna. Vi har noterat att möjligheten finns att kontakta socialtjänstens mottagning för att få råd och stöd inför en anmälan. Vidare noterar vi att det behövs mer information om hur man skriver en tydlig anmälan och i vilket skede anmälan ska göras.

Det finns oklarheter i vad som kan delges vid återkoppling. För att socialtjänsten ska ha möjligheten att lämna information i ett pågående ärende krävs samtycke från vårdnadshavare. Detta kan behöva tydliggöras inom ramen för samverkan.

För att säkerställa en bättre samverkan krävs enhetlig hantering av orosanmälningar inom respektive förvaltning.

Stadsrevisionen konstaterar att barn som far illa eller som riskerar att fara illa uppmärksammas. Inom barn- och utbildningsnämnden finns det kunskap om anmälningskyldigheten. Det framkommer dock att det efterfrågas ytterligare stöd och kunskap i ämnet. Vi noterar att anmälan inte alltid görs av den person som enligt lagen ska göra det.

För att förutsättningen för samverkan ska fungera på bästa sätt är det en fördel om båda nämnderna gemensamt kommer överens om uppdrag till förvaltningarna.

